

Een simpele ziel zonder „radio-verstand meende voor het gemak ook de gasleiding wel als „aarde“ te kunnen benutten toen dat beter uitkwam. Nu is de waterleiding dikwijls een redelijk goede aarde, maar het gasnet ho maar...!!

Maar we wilden er haring of kuit van hebben en daarom werd een weerstandsmeter geschakeld tussen water- en gasleiding. Vóór de meters natuurlijk, daar waar de leidingen door de muur het huis binnenkomen. We vonden zoiets van 35 - 40 Ω . Dat was dus een „laagohmige aanpassing“, dachten wij en dat voerde tot de vraag: „Wat is er te versieren, als wij daarop een — immers eveneens laagohmige — uitgang van een radio-toestel of versterkertje aansluiten.

Op een druilerige zondagmiddag werd de proef genomen, samen met een vriend, enige honderden meters ver-

derop, die eveneens water- en gasbuizen met twee snoeren had „verbeterd“. Om kort te gaan: **wij konden knalhard met elkaar telefoneren!**

Het recept: sluit gas- en waterleiding aan op de luidsprekerbussen van radio-toestel of versterker. Sluit een pickup aan of prik een microfoon in de daarvoor bestemde bussen en dan draaien maar. De „luisteraars“ behoeven slechts een losse luidspreker te verbinden met gas- en waterleidingbuizen om het „programma“ te kunnen volgen en wordt het op grotere afstand een beetje zwakjes, dan kan men gas- en waterleiding aansluiten op de p.u.-ingang van het radio-toestel.

In zuid-oostelijk Groningen is dit spelletje inmiddels uitgegroeid tot een rage optima-forma, waarmee stellig enige duizenden mensen zich bezighouden. Er bestaan complete „wijk-

omroepen“, ergens zit zelfs iemand rustig met een 20 watts versterker te werken — uiteraard vooral in het populaire genre — en soms geven de buizen tot in de kleine uurtjes muziek of brokstukken van gesprekken.

Alleen de slechthorenden vinden het niet zo leuk door de in de hoorapparaten ingebouwde vangspoelen horen die „de buizen“ zó wel! Er zijn er al meer, die het niet leuk meer vinden. PTT onder anderen.

Men ontdekte namelijk, dat er ook nog andere wegen zijn. Bijvoorbeeld de loodmantel van het bovengronds draadomroepnet (dat hier niet geaard is!). In combinatie met de waterleiding gaat het ook prima.

Maar, er zijn in Veendam al processen-verbaal gevallen wegen „vernietiging“; men had wat teveel aan de kabels gepeuterd.

De „nul“ van het lichtnet is door sommigen ook al geprobeerd en argelozen zielen zijn al bij de PTT verschenen met luidsprekers, „die zomaar kapot gegaan waren“. Zo'n ding verdraagt nu eenmaal geen 220 volt!

Met die „nul“ van het lichtnet is het trouwens niks gedaan. Geeft brom.

In blokoningen onder één dak kan de metalen dakgoat wel aardig dienst doen, óók die wordt benut. In Veendam moest de politie al ingrijpen, toen men draden dwars over de rijweg ging spannen om wederzijds

meer „contact“ te kunnen maken! In één groot blok heeft men gezamenlijk pim. 25 gulden besteed aan een ringleiding rondom het hele blok van „echt draad“, zulks heeft de Technische Dienst van de PTT trouwens een zucht van verlichting doen slaken.

De gasmaatschappij „Vekogas“ in Veendam is ook slecht te spreken.

Men heeft namelijk voor de toevoeringen naar de huizen in sommige gevallen plasticpijpen verwerkt. Welnu, de bewoners van die woningen hebben zich niet ontzien om in de donkere avonduren fluks de hoofdleiding onder het trottoir op te graven. De asfaltlaag werd er afgebikt en daarna werd er een draad aan bevestigd, die ondergronds naar de woning werd gelegd.

Zij wilden ook meedoen.....

Maar, nu gaan die gasbuizen onder het trottoir plaatselijk snel roesten met kans op lekkages in de toekomst. Ook hier maakte de politie proces-verbaal op en werd één en ander — natuurlijk op kosten van de ouders; men hoefde slechts de draad te volgen! — weer in orde gemaakt. Ik weet niet, hoe het elders is, maar hier kan men heel eenvoudig via de gas- en waterleidingbuizen stratenvier „omroepen“. En zolang niet vrijwel al uw buurtgenoten er gebruik van gaan maken, kan het buizenstelsel

ideaal dienst doen voor een „baby-sit-installatie“. Immers: men hoeft geen verbindingsdraden aan te leggen! Zolang de aspiraties zich richten op de combinatie gasbuizen/waterleidingbuizen, blijft het spel onschuldig, allerlei experimenten met de draadomroepkabels, nulleiders van het lichtnet, enz. moeten wij ten sterkste ontraden.

(In de meeste gemeenten is het benutten van het lichtnet voor communicatie-doelstellingen wettelijk geregeld en zonder gemeentelijke toestemming strafbaar — redactie).

Een gasbedrijf deelde ons nog mede, dat men tegenwoordig bij sommige gasnetten gebruik maakt van een stelsel van „kathodische bescherming“ Hierbij wordt via gelijkrichters een gelijkspanninkje op de hoofdleidingen gezet en de bedoeling daarvan is corrosie tegen te gaan.

De huisleidingen zijn in verband daarmee vóór de meter geïsoleerd van de hoofdleiding.

Bij eventuele experimenten kan het dus nuttig zijn, even tussen gas- en waterleidingbuis te meten, of er inderdaad een spanning op de gasbuis aanwezig is.

Een (laagohmige!) luidspreker of uitgangstrafo zal deze spanning — immers min of meer gaan kortsluiten en ik weet niet, of die het dan niet voor zijn kiezen krijgt!

Waarschijnlijk zal in zo een geval de tussenschakeling van een grote condensator (zij het met enig verlies aan lage tonen) uitkomst kunnen brengen. In mijn omgeving is deze „kathodische bescherming“ (nog) niet aangebracht.

Overigens doen zich de zotste dingen voor. Wij hoorden van iemand, die de sterkte regelde door de waterleidingkraan zachtjes te laten lopen en in de gootsteen een metalen plaatje te leggen onder de waterstraal.

Hij beweert, dat hij de sterkte kan regelen door de straal „dikker“ of „dunner“ te maken . . .

Er is een hausse in oortelefoontjes, want die dingen worden als kristal-microfoon gebruikt. Recept: het oorstukje afschroeven en het geheel in een blikken busje, waarover dan in plaats van het dekseltje een velletje plastic van een potterhamzakje of iets dergelijks wordt gespannen. . .

Nog sterker? Jongelui presteren het „verbinding“ met elkaar te maken door louter en alleen een draadomroep-luidspreker tussen gas- en waterleiding te plaatsen. Hard schreeuwen en intensief luisteren en het gaat!!

Een gewestelijk dagblad kwam al met de mededeling, dat ook televisie „via de buizen“ mogelijk zou zijn. Maar dat was in het nummer van 1 april . . .

BUIZENTESTER